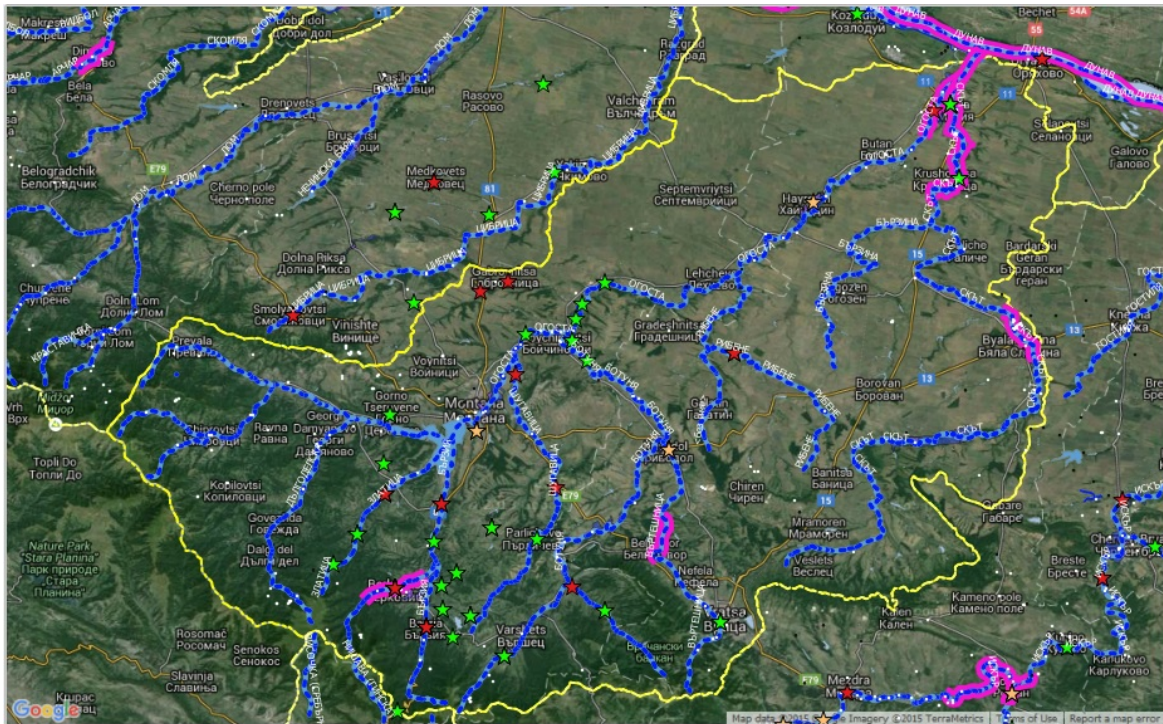


ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ ЗА РЗПРН В ПОРЕЧИЕ ОГОСТА

Обща информация за водосбора на река Огоста:



Водосбор на река Огоста

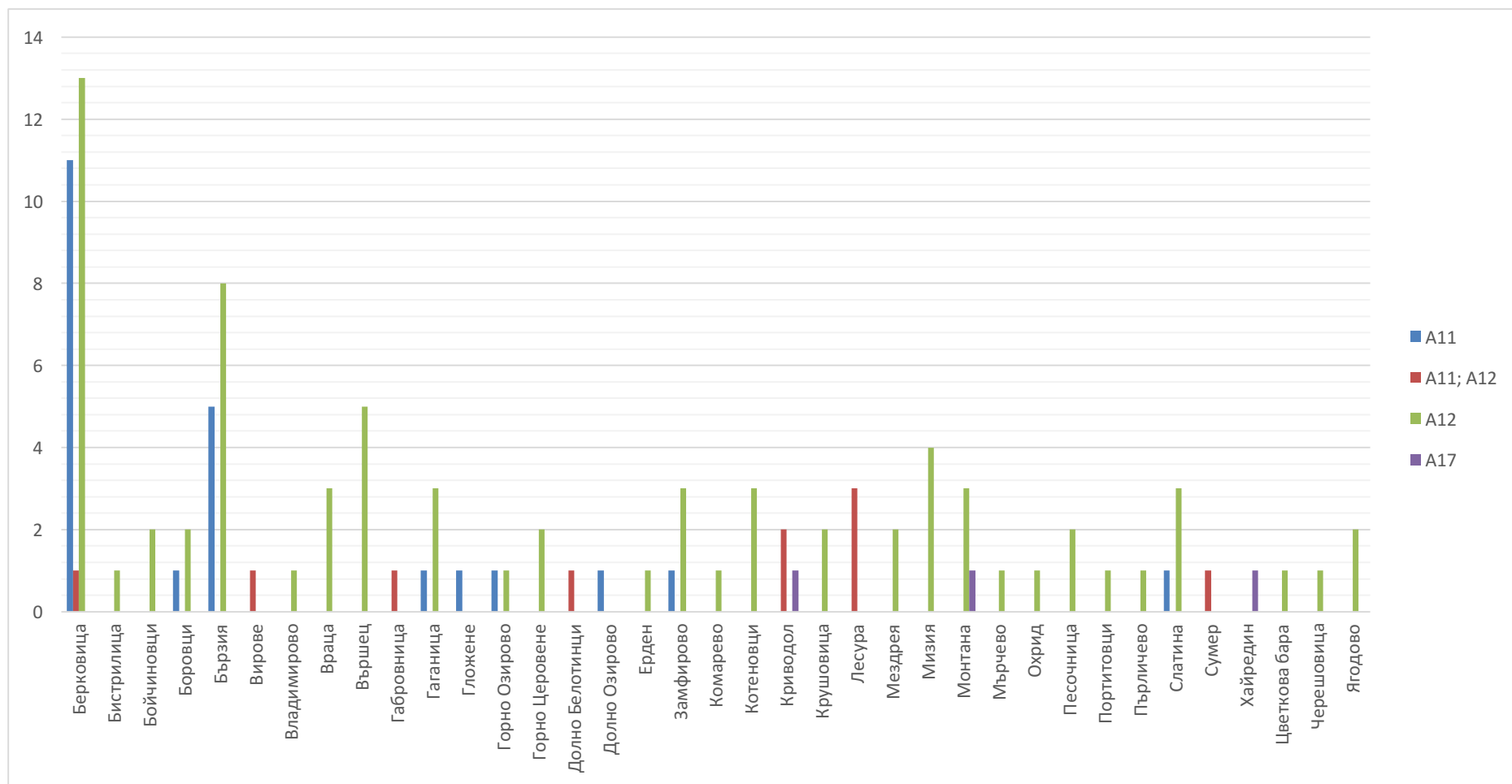
Легенда: Водосбор (жълто), реки (синьо), РЗПРН (лилаво), минали наводнения от повърхностни води (зелено), минали наводнения от прелели реки (червено), минали наводнения без информация за източника (оранжево)

В ПОРН за водосбора на река Огоста са определени четири РЗПРН на база на моделиране на бъдещи наводнения:

- р.Огоста при гр.Мизия
- р.Въртешница при с.Бели извор
- р.Берковска при гр.Берковица
- р.Скът при гр.Бяла Слатина

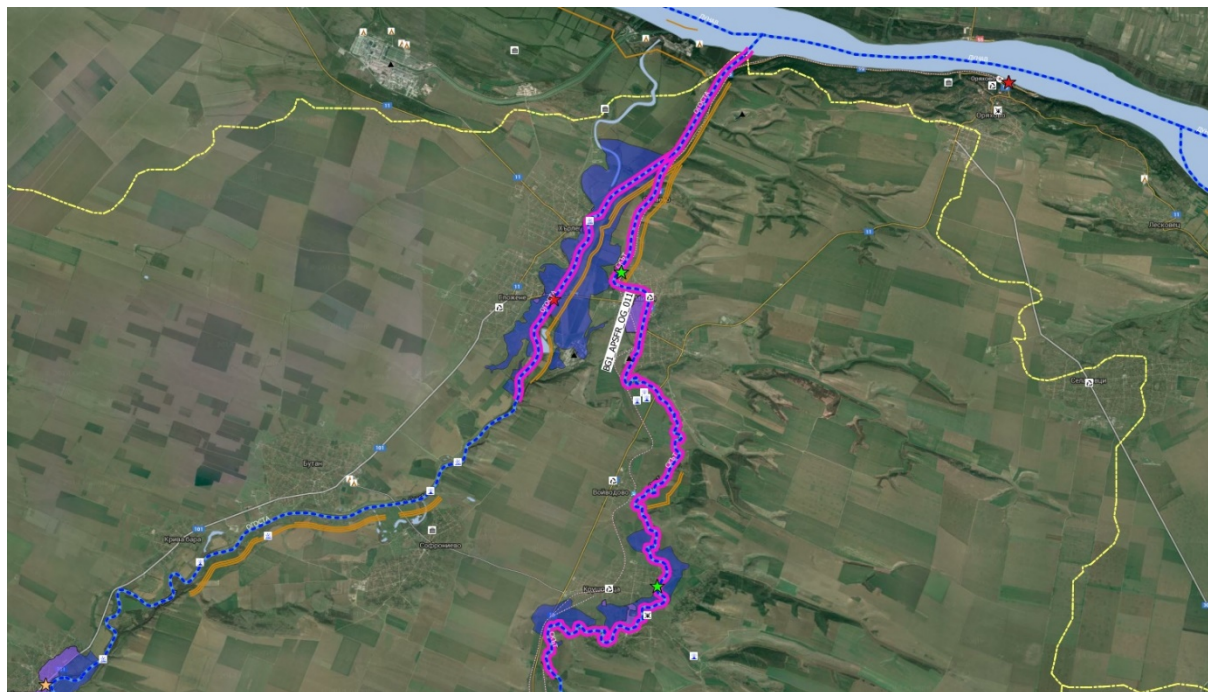
Процентът на регистрирани минали наводнения в този водосбор спрямо общия брой такива за ДРБУ е изключително висок – 17% (общо 109 наводнения), а площта на водосбора на река Огоста е едва 9% от общата площ на ДРБУ. 79 от наводненията са класифицирани като „важни“. В 17 от наводненията има пострадали жители, като в няколко от тях пострадалите са над 3000. Източник на наводненията в 30% от случаите е високото ниво и преливането на реките. Тази статистика показва, че районът е с висок риск от наводнения и в ПУРН на ДРБУ трябва да бъдат предвидени адекватни приоритети, цели и мерки.

На следващата фигура са показани наводненията по източник и по населено място. От графиката се вижда, че районът около Берковица има най-много регистрирани наводнения.



Регистрирани наводнения за водосбора на река Огоста по градове и кодове на източниците на наводнението

Легенда: A11: Наводнение от природни или създадени от човек канали за отводняване. Този източник може да включва наводнения от реки, потоци, отводнителни канали, езера; A12: Повърхностни наводнения от валежи или снеготопене; A13: Наводнения от подземни води; A17: Няма данни



Моделирана залята площ на река Огоста при град Мизия, съгласно ПОРН

Легенда: залята урбанизирана площ (лилаво), залята неурбанизирана площ (синьо)

Обосновка в ПОРН относно класифицирането на района като РЗПРН

Обхваща долното поречие на р.Огоста от с.Гложене до устието, както и поречието на притока й р.Скът от землището на с.Крушовица до землището на гр.Мизия и е с дължина 33.9 км. Този РЗПРН бе обособен първоначално и представен на обществеността като район включващ населените места: гр.Мизия, с.Гложене, с.Хърлец и с.Сараево. Поради факта, че на една и съща дата освен в горепосочените населени места са настъпили минали наводнения и в с. Крушовица, съществува основание към района да бъде присъединено и с.Крушовица, а настъпилите наводнения да се разглеждат като свързани събития. Основно този РЗПРН е обособен около гр.Мизия и разположените в него промишлени предприятия, като класифицирането на риска е направено на база моделиране на потенциално бъдещо наводнение и данни от минали събития. Високият риск е определен на база критерия засегнати IPPC и SEVESO предприятия и конкретно частичното заливане на Завода за хартия, разположен на десния бряг на р.Огоста. В непосредствена близост до р.Скът е предприятие Яйца и птици АД, но в територията на моделиране не е било предвидено моделирането на този район. Нисък риск е определен по критерия за засегнати жители, като в потенциално залятата територия броя им е изчислен на 453 души. Моделирането показва, че р.Скът може да залее западната част на гр.Мизия, разположена на левия нисък бряг на реката. Данните от минали събития от друга страна сочат щети в по-високо разположените източни части на града, идващи от Оряховското и Селановското дерета, вливащи се в р.Скът. Във връзка с това по оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 по Договор №BG161PO001/4.1-04/2010/047 от 26.03.2013г. стартира проект „Изграждане на охранителни канали за защита от наводнения, предизвикани от повърхностни води и корекция на дере, на територията на гр.Мизия“. Той включва изграждане на охранителни канали по улиците „Перушица“, „Цветко

Палибачийски" (Оряховско дере), корекция на дере по ул."Петко Банков" (Селановско дере) и почистване и коригиране на „Косанския порой“, преминаващ по ул."Цар Освободител". По този начин се счита, че ще се решат проблемите с разливането на дъждовни води и води от снеготопене в централната градска част и кв."Новото село". Обща стойност на проекта е 949299.02 лв. Нисък риск е определен по критерия за засегнати елементи от пътната инфраструктура като в потенциално залятата територия се включват участъци от път втори клас номер 11 и 15 и ж.п. линия, както и района на ж.п. гарата. Поречията на реките Огоста и Скът в рамките на този РЗПРН са включени в зона за защита на хабитати по НАТУРА. Предвид наличието на ИПРС предприятия в близост се предполага, че тя може да бъде застрашена. По отношение на останалите населени места в РЗПРН, селата Гложене и Хърлец са разположени на високия ляв бряг на р.Огоста, а с.Сараево на десния бряг на р.Скът. На база направеното моделиране е установено, че няма риск по критериите за оценка, а потенциалната заливна територия не включва урбанизираните им територии. В рамките на този РЗПРН бреговете на реките Огоста и Скът са коригирани в ниските им участъци. Участието на тези населени места в РЗПРН се обяснява с местоположението им на мястото на вливане на р.Скът в р.Огоста и низинния характер на релефа между двете реки. Класифицирането на риска в с.Крушовица е направено на база данни от минали събития. Нисък риск е определен единствено по критерия за засегнати елементи на пътната инфраструктура, по-конкретно в потенциалната залята територия попадат участъци от път втори клас номер 15 и ж.п. линия. Броят на потенциално засегнатите жители е изчислен на 99 души и не преминава прага за нисък риск. По данни от минали наводнения е имало щети по земеделски земи, но площта им не е уточнена и не са използвани при категоризация на риска.

Допълнителна информация

Анализ на миналите наводнения:

За този РЗПРН има регистрирани само 7 наводнения в базата данни на ПОРН. 6 от тях са с източник повърхности води и нито едно не е причинило особено големи щети на урбанизираните територии. Към тях трябва да се добави, обаче, тежкото наводнение в гр. Мизия от 2014 година, причинено според съдебната експертиза от поройните дъждове, в резултат на които река Скът излиза от коритото си. По данни от медиите, това е бедствие, което се случва веднъж на 1000 години. Последствията: домовете на над 1 200 души са негодни за живеене, близо 700 от наводнените къщи все още се нуждаят от основен ремонт, 103 постройки пък бяха напълно срутени.

Информация от медиите за предприети дейности за превенция на бъдещи наводнения¹

„10 месеца след потопа в Мизия започна дългоочаквана профилактика срещу бъдещите наводнения, за да не се случи отново такова катастрофално бедствие.

Профилактиката не се извършва с онези обещани 1,8 млн. лв. от европейския фонд "Солидарност". За тях общината тепърва щяла да кандидатства през юни пред Министерството на регионалното развитие, а кога ще пристигнат, никой не се наема да каже.

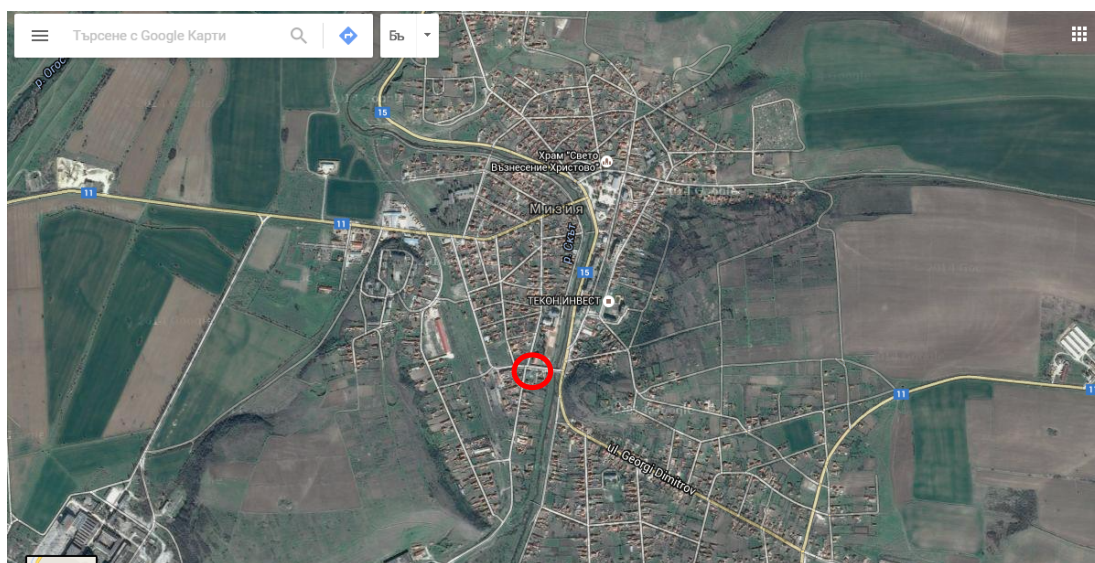
¹

<http://news7.bg/predavania/oshte-neshto/vsichki-vidya/v-miziya-pak-vikat-nevolyata-na-pomosht/150076#.Vg-hPfmqqko>

Да се чака обаче не може повече и местната управа реши все пак да започне да прави не що със собствени сили и средства. И хвърли в боя оскъдния ресурс на временната заетост.

По утвърдената схема и сам воинът е воин, единственият багер, подкрепен от няколко самосвала, започна да вади тинята и да продълбава речното легло, което не е вършено десетилетия. Хората коментират, че тази работа е трябвало да стане поне преди 10-15 години. И настояват, освен изгребването на наносите от река Скът, да се вземат спешни мерки за ремонт на язовирите, които според тях са причина за потопа.“

Проследяването на особеностите на гр. Мизия чрез обхождане с Google street view показва, че реката е коригирана в рамките на града, както е показано на следващите две фигури.



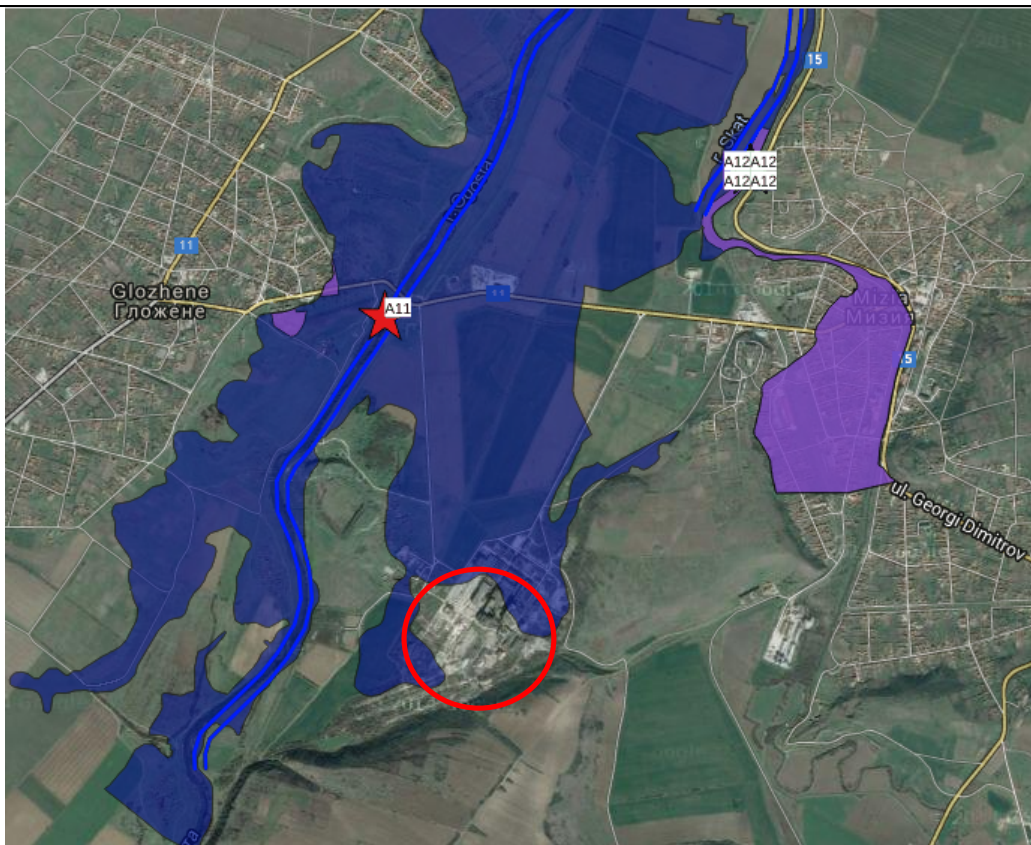
Обща карта на гр. Мизия с индикация на мястото, от което е направена следващата снимка



Снимка на корекцията на реката в рамките на града

Информация от ГИС

На следващата фигура се вижда, че в ПОРН зоната на коригираната река е моделирана като заливаема, а предприятието в риск, всъщност е защитено с диги.



Заливаемите площи и диги на гр. Мизия

*Легенда: диги (две сини линии); неурбанизирана моделирана залята площ (синьо),
урбанизирана моделирана залята площ (лилаво), промишлена зона (червено кръгче)*

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Приоритети и цели, специфични за този РЗПРН

Събраната допълнителна информация показва, че:

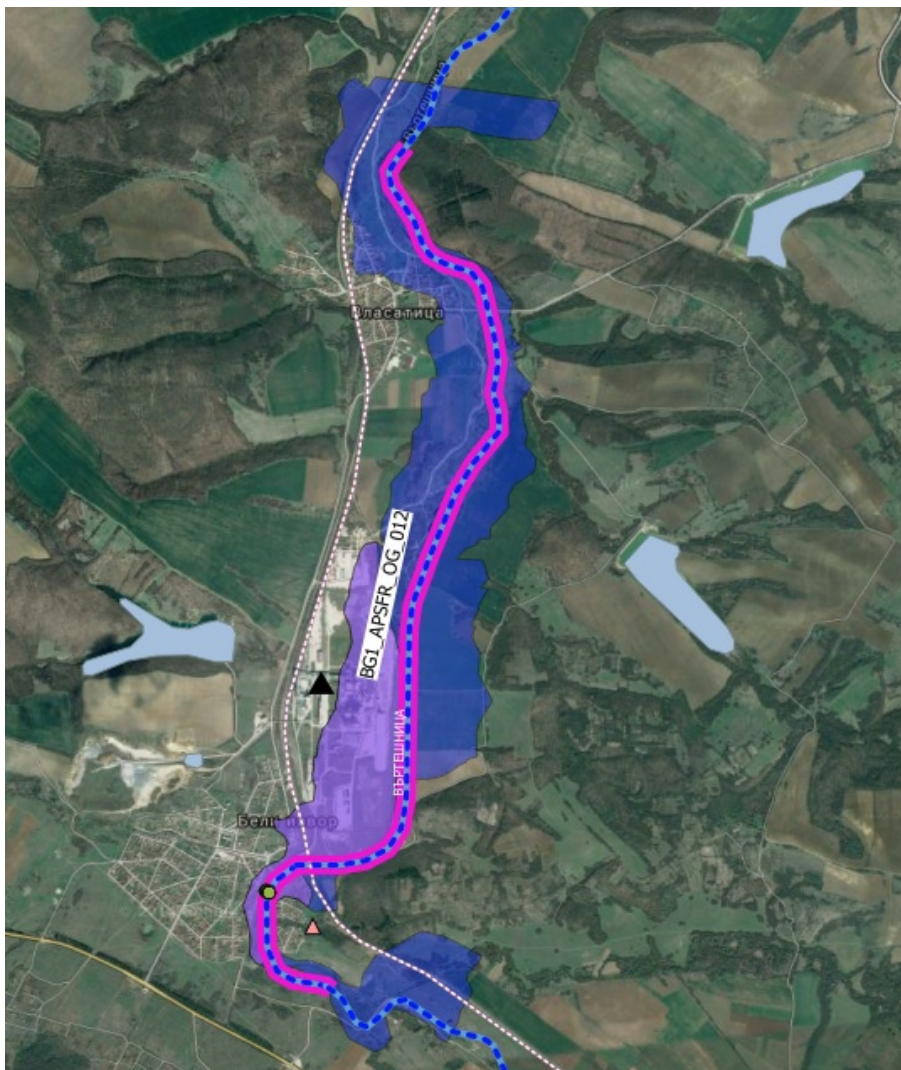
- Има неяснота по отношение на достоверността на заливаемите площи, определени в ПОРН, тъй като в района има изградени диги и корекция на река Скът в рамките на град Мизия.
- Поради изключително сериозното наводнение от 2014 година, общината е подпомогната финансово за предприемане на мерки за превенция от бъдещи наводнения. Тази помощ не включва частната собственост, над 700 от наводнените къщи се нуждаят от ремонт, страданието на хората изглежда пренебрегнато.

Специфичните приоритети и цели са определени въз основа на обосновката в ПОРН за определянето на този район като РЗПРН. Тяхната степен на сигурност е определена въз основа на горните заключения.

Приоритети и цели за река Огоста при гр. Мизия (BG1_APSFR_OG_011)

Приоритети		Цели за РЗПРН		Степен на сигурност
1	Опазване на човешкото здраве	1.1	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения	Ниска: вече са предприети мерки за превенция на бъдещи наводнения
		1.3	Възстановяване на нормалните условия за живот	Висока: 700 от наводнените къщи се нуждаят от ремонт, страданието на хората изглежда пренебрегнато
2	По-висока степен на защита на критичната инфраструктура и бизнеса	2.2.1	Подобряване на защитата на значими стопански обекти	Ниска: Наличие на диги, защитаващи промишлената зона, няма регистрирани минали наводнения.
3	Повишаване защитата на околната среда	3.2.	Подобряване на защитата на индустриалните обекти (основно IPPC и SEVESO обекти)	Ниска: Наличие на диги, защитаващи промишлената зона, няма регистрирани минали наводнения.
4	Подобряване на подготвеността и реакциите на населението	4.1.	Повишаване на подготвеността на населението за наводнения	Висока: „научените уроци“ от наводнението през август, 2014
		4.2.	Подобряване на реакциите на населението при наводнения	Висока: „научените уроци“ от наводнението през август, 2014

РЗПРН: BG1_APSFR_OG_012 (р.Въртешница при с.Бели извор)



Моделирана залята площ при село Бели извор, съгласно ПОРН

Легенда: залята урбанизирана площ (лилаво), залята не урбанизирана площ (синьо)

Обосновка в ПОРН относно класифицирането на района като РЗПРН

Обхваща поречието на р.Въртешница (десен приток на р.Ботуня) между селата Бели извор и Власатица и е с дължина около 6.3км. Този РЗПРН е обособен около с.Бели извор и разположеното в него промишлено предприятие. Класифицирането на риска е направено на база моделиране на потенциално бъдещо наводнение. **Високото ниво на риск е определено на база критерия за наличие на IPPC и SEVESO предприятия, като в потенциалната заливна територия попада частично циментовия завод на "Холсим България"**. Засегнат би се оказал и участък от ж.п. линия, като по този критерий риска е нисък. По отношение на критерия за засегнати жители, няма риск, като от моделирането е видно, че жилищните територии в с.Бели извор са слабо засегнати. Същото важи и за с.Власатица, в което са залети само крайните североизточни части, разположени в близост до реката. Пак там под залятата територия попада и участък от поп. линия. По останалите критерии не е установен риск.

Допълнителна информация

Проследяването на особеностите на с. Бели Извор чрез обхождане с Google street view показва, че реката не е коригирана, изградени са само диги, предпазващи ЖП линията. Следователно, възможно е моделираната зона в ПОРН да е достоверна.

Информация от минали наводнения

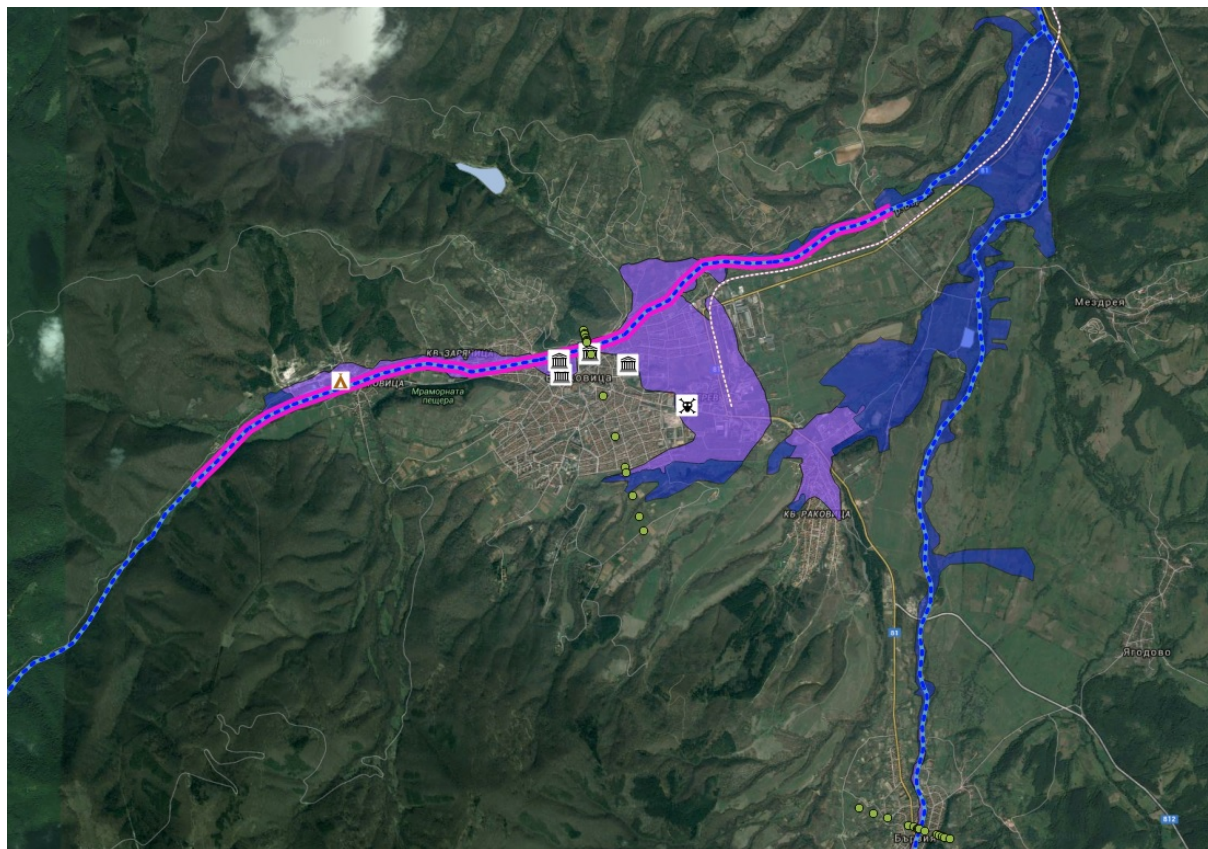
Няма данни за минали наводнения в този район.

Заклучение: Приоритети и цели, специфични за този РЗПРН

Специфичните приоритети и цели са определени въз основа на обосновката в ПОРН за определянето на този район като РЗПРН. Тяхната степен на сигурност е определена въз основа на събраната допълнителна информация.

Приоритети и цели за р. Вратешница при с. Бели Извор (BG1_APSFR_OG_012)

Приоритети		Цели за РЗПРН		Степен на сигурност
2	По-висока степен на защита на критичната инфраструктура и бизнеса	2.2.1	Подобряване на защитата на значими стопански обекти	Средна: В района няма регистрирани минали наводнения, но също така не се забелязват предприети мерки за защита срещу евентуални бъдещи наводнения.
3	Повишаване защитата на околната среда	3.2.	Подобряване на защитата на индустриалните обекти (основно IPPC и SEVESO обекти)	



Моделирана залята площ при град Берковица, съгласно ПОРН

Легенда: залята урбанизирана площ (лилаво), залята не урбанизирана площ (синьо)

Обосновка в ПОРН относно класифицирането на района като РЗПРН

Обхваща поречието на р.Берковска в рамките на гр.Берковица и е с дължина около 7.1км. Класифицирането на риска е направено на база моделиране на потенциално бъдещо наводнение и данни за минали наводнения. Първоначалният район на обследване беше далеч по-голям и включваше освен р.Берковска в посочените по-горе граници, още притока й р.Бързия и нейния ляв приток р.Раковица в рамките на кв.Раковица и с.Бързия, и надолу по течението на р.Берковска селата Комарево и Боровци. При подробния анализ на данните от ПОРН бе класифицирано с висок риск само поречието на р.Берковска в гр.Берковица, защото там се намират елементите водещи до високия риск, а останалата територия бе определена като район с нисък риск (с код ASPFR_OG_062). **Високата степен на риск е определена на база на два критерия – засегнати жители и културни обекти.** Според моделирането на потенциално бъдещо наводнение, броят на засегнатите жители в гр.Берковица е изчислен на 4020 души. Данните от минали наводнения сочат като уязвими зони кв.Заряница, в който има данни за наводнени жилищни сгради. По отношение на критерия за културни обекти, в потенциалната заливна зона са идентифицирани два – църквата „Рождество Богородично“ и часовниковата кула. Нисък риск има по критерия за засегнати елементи от пътната инфраструктура, като в заливната зона попадат участъци от път втори клас номер 81. По останалите критерии няма установен риск.

Допълнителна информация

Данни от минали наводнения

В района на гр. Берковица има регистрирани значителен брой минали наводнения – 25. Около половината от тях са с източник придошлата река. В описанието на много от тях като причина за наводнението се посочват проблеми с отводнителните канали, а като последствия – наводнени мазета, къщи, разрушени улични настилки, включително и активизиране на свлачища.

Държавни постановления за отпуснати средства за защита от наводнения за 2015 година

През 2015 година с държавни постановления на гр. Берковица са отпуснати над 800 000 лв за следните дейности:

- Продълбочаване и възстановяване проводимостта на коритото на р. Берковска;
- Възстановяване коритото на р. Берковска и укрепване на път и на мост
- Аварийно възстановяване и укрепване на р. Берковска

Канализация на гр. Берковица

Описанието на наводненията в града води до заключение, че канализационната система в града най-вероятно не функционира добре. На следващата фигура са показани основните канализационни клонове в града.



Канализация на гр. Берковица

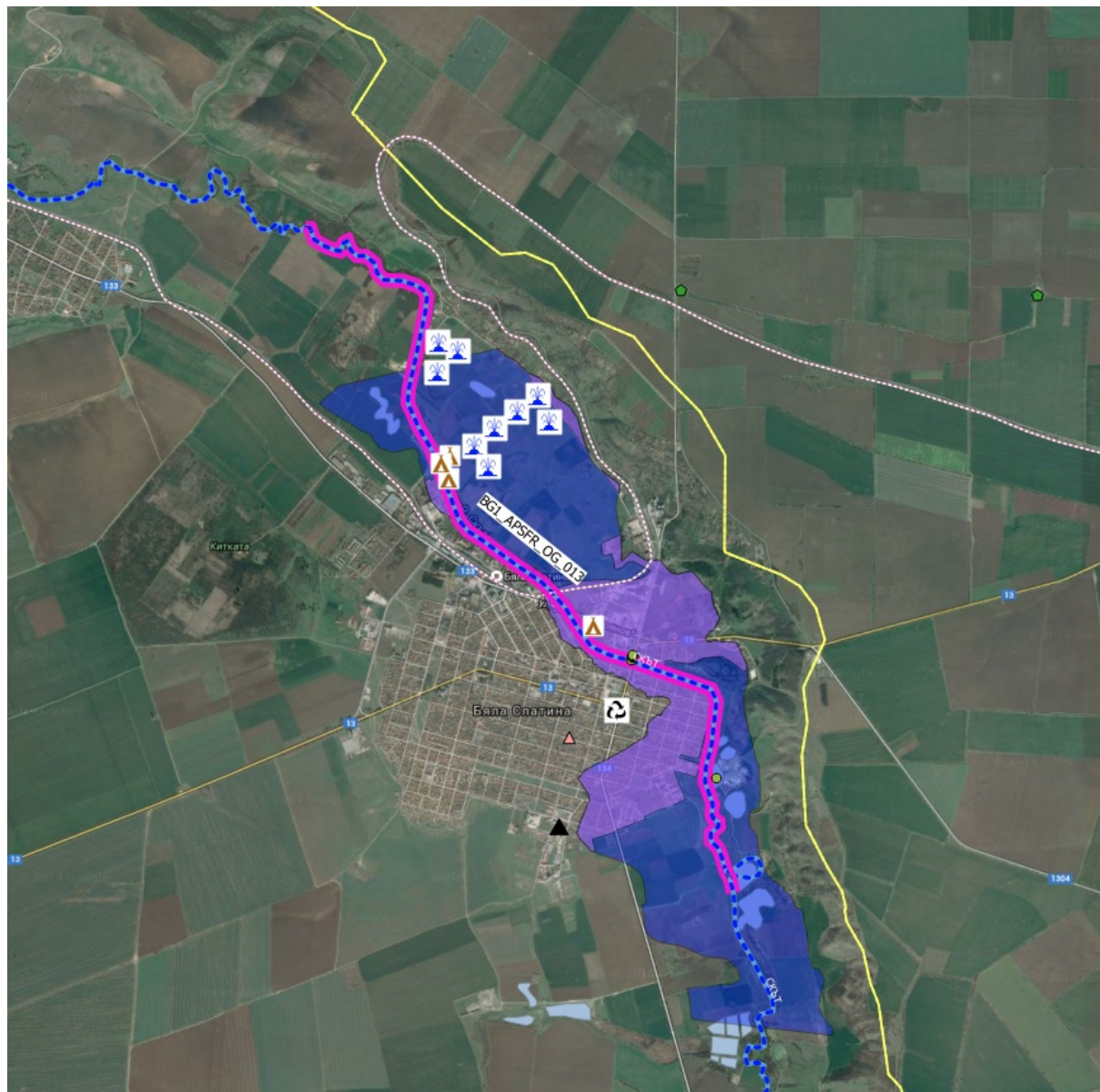
От фигурата се вижда, че голяма част от населеното място е канализирано. Необходим е допълнителен анализ за състоянието на канализационната мрежа.

Заключение: Приоритети и цели, специфични за този РЗПРН

Специфичните приоритети и цели, както и тяхната степен на сигурност са определени въз основа на обосновката в ПОРН за класифицирането на района като РЗПРН и събраната допълнителна информация.

Приоритети и цели за р. Берковска при гр.Берковица (BG1_APSFR_OG_061)

Приоритети		Цели за РЗПРН		Степен на сигурност
1	Опазване на човешкото здраве	1.1	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения	Висока: Минали наводнения, отпуснати държавни средства за намаляване на риска.
		1.2	Осигуряване бързо отвеждане на водите при интензивни валежи и наводнения от урбанизираните територии	
		1.4	Минимизиране броя на засегнатите обекти от социалната инфраструктура	
2	По-висока степен на защита на критичната инфраструктура и бизнеса	2.2.2	Подобряване на защитата на значими културно-исторически обекти	Ниска: Заливаемата площ трябва да бъде по-прецизно определена.
4	Подобряване на подготвеността и реакциите на населението	4.1.	Повишаване на подготвеността на населението за наводнения	Висока: Голям брой минали наводнения



Моделирана залята площ при град Бяла Слатина, съгласно ПОРН

Легенда: залята урбанизирана площ (лилаво), залята неурбанизирана площ (синьо)

Обосновка в ПОРН относно класифицирането на района като РЗПРН

Обхваща поречието на р.Скът в землищните граници на гр.Бяла Слатина и е с дължина около 7.3км. Класифицирането на риска е направено единствено на база моделиране на потенциално бъдещо наводнение. Средният риск е определен на база критерия за засегнати жители, като в рамките на потенциалната заливна зона броя им е изчислен на 2644 души. В същата категория „Човешко здраве“, но с нисък риск са класифицирани засегнатите източници за водоснабдяване – общо седем ШК. Среден риск има по критерия за селищни канализация – общо два елемента (СК и ГК). Нисък риск има по критерия за засегнати елементи на пътната инфраструктура, в т.ч. участък от път втори клас номер 13 и теснолинейна ж.п. линия, както и района на ж.п. гарата. В близост до границата на потенциалната залята територия се намира и предприятие от групата на IPPC - инсталация за трансестерификация на растителни масла за

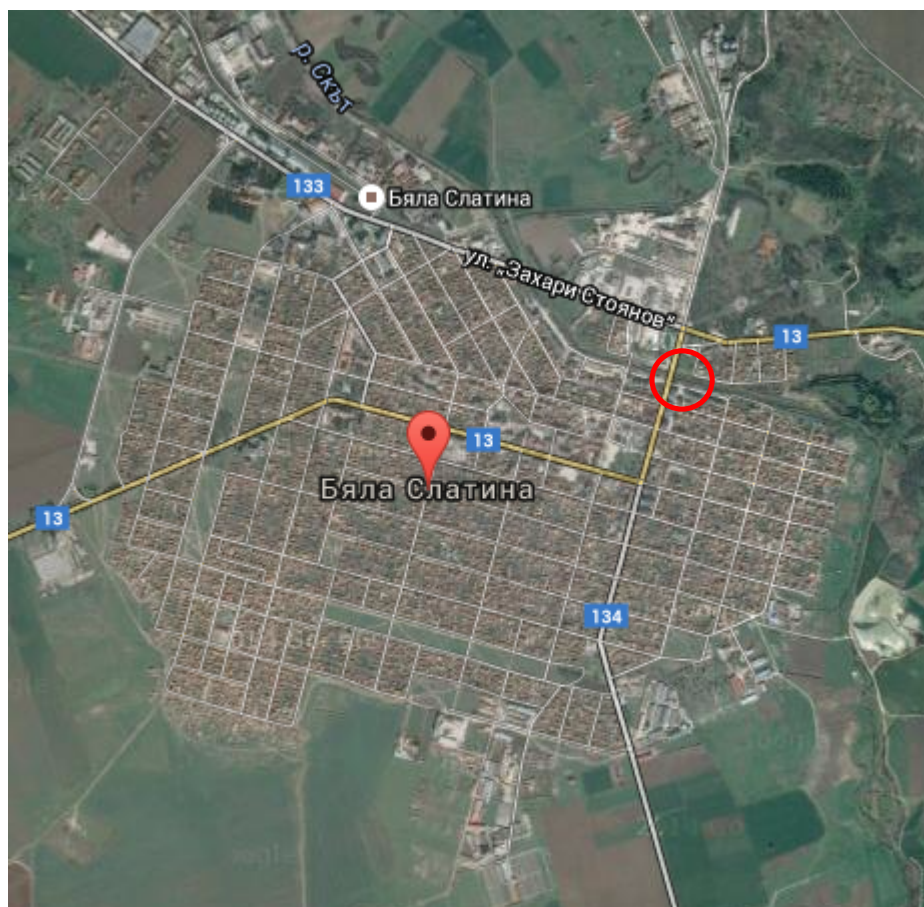
производство на био дизел на Агростил 2003, но моделирането показва че е извън зоната на заплаха.

Допълнителна информация

Минали наводнения

Няма регистрирани

Следващите две фигури показват, че в Бяла Слатина има предприети мерки за защита от наводнението..



Общ изглед на града с очертание на мястото на снимката, показана на следващата фигура



Укрепен речен бряг на реката в града



По-ниска кота на реката

Заключение: Приоритети и цели, специфични за този РЗПРН

Специфичните приоритети и цели са определени въз основа на обосновката в ПОРН относно класифицирането на района като РЗПРН. Степента на сигурност е определя на база на събраната допълнителна информация.

Приоритети и цели за р. Скът при гр. Бяла Слатина (BG1_APSFR_OG_013)

Приоритети	Цели за РЗПРН	Степен на сигурност
------------	---------------	---------------------

1	Опазване на човешкото здраве	1.1	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения	Ниска: Няма данни за минали наводнения, речното корито е на по-ниска кота от тази на града.
2	По-висока степен на защита на критичната инфраструктура и бизнеса	2.2.1	Подобряване на защитата на значими стопански обекти	
4	Подобряване на подготвеността и реакциите на населението	4.1.	Повишаване на подготвеността на населението за наводнения	